

MAALEHE ARHIIVIST | Väino Aren “Õnne 13” Kristjanist: ei see mees muutu, ainult vanemaks ja natuke tobedamaks

Lahkunud on kauaaegne Estonia teatri balleti- ja operetisolist, armastatud näitleja nii teatrilavadel kui teleekraanil Väino Aren. Taasavaldame 2018 aasta augustis näitleja 85. sünnipäeva auks Maalehes ilmunud usutluse. Kuidas sünnipäevapidu läks? Nüüdseks on sellest ajast, kui viimati Estonias kaasa tegin, juba kaheksa aastat. Paistab, et jäädi rahule, helistati järgmisel päeval ja muudkui tänati. Ise olin ka rahul, aga vaat kui sind huvitab üks asi, ikka selle sünnipäevaga seoses, siis ühel hommikul helistas üks tegelane, soovis sünnipäeva puhul õnne ja teatas, et ma olevat praegu Eestis ainuke tegevnäitleja, kes nii vana on. Noh, jah, et ma tänu Õnne tänavale ikka veel tegev olen, seda võib muidugi öelda. Aga kõige vanem nüüd küll mitte, Ita Ever on ju minust kaks aastat vanem. Ita vastu muidugi ei saa, aga kui mehi eraldi arvestada, siis oli ju sel tegelasel õigus. Kui mehi eraldi, siis vist jah. Mehed on ju üldse hapramad ja kipuvad varem pildilt kaduma, selles mõttes on sinu saavutus igati märkimisväärne. Viimati küsitlesin sind, kui sul täitus 60 tööaastat rahvusooperis Estonia. Mäletan. Nüüdseks on sellest ajast, kui viimati Estonias kaasa tegin, juba kaheksa aastat. Oskad öelda, mis vahepeal muutunud on? Oskan küll. Eks tervis ole vahepeal ikka sandimaks läinud. Sellest ajast, kui viimati juttu ajasime, on tehtud mulle neli seljaoperatsiooni. Nii ma siin vindun, jalad ei taha hästi sõna kuulata, aga mis me sellest ... mõistust ikka veel on. Oled kusagil meenutanud, et olid ajad, mil need samad jalad üsna hõlpsalt öla kõrgusele tõusid. Kas kutseliste balletitantsijate pärisosa ongi see, et jalad hakkavad end hiljem meelde tuletama? Pagan seda teab, kas on see balleti või millegi muu pärast. Eks iga inimese puhul käi need asjad selle järgi, mida elu talle andnud on. Mehed peavad peale tantsimise oma naispartnereid üsna tihti hüpitama, naeratus näol. Mis teha. Ühel mu sünnipäevadest oli külas ka sõber Endrik Kerge. Õppisime koos balletikoolis, muuseas ka Sulev Nõmmik oli samal kursusel, no ja siis hakkasime Endrikuga vanu aegu meenutama. “Kujuta ette,” ütles Endrik, “oleme aastakümnete jooksul tonnide kaupa neid naisi tõstnud.” Eks see ole muidugi omajagu mõju avaldanud. Katsun teemat vahetada.

maaleht.ee

Eesti Rahvusballett
Teater

Sa ju tead, kes on Tom Stoppard. Ju ta üks näitekirjanik on. On jah, kirjutas kunagi ühe näitemängu, kus üks tegelane teise käest küsib: "Mis saab vanadest näitlejatest?" Ja vastab ise. Kas tead, mida? Ei tule praegu pähe. Midagi ei saa, edasi mängivad. Hehheee. See sobib ju sinu puhul suurepäraselt. Nojah, eks mul selle Õnne tänavaga umbes nii ongi. Pühapäeval lähen jälle võtetele, tuleval nädalal teist korda ka. Muid tegemisi küll praegu ei ole. Kaheksa aastat tagasi oli sul viis lapselast, ega neid vahepeal juurde pole tulnud? Ei, juurde pole tulnud, ikka sama palju. Tookord oli ühel neist tegemist juhiloa saamisega, õpetasid teda sõitma. Sellel on nüüd sõit ammu selge, on kõva sõitja ka. Kuulud ju tänu vanemale vennale Reinule osalisena ka n-õ teatrivendade tsunfti: Eskolad, Mikiverid, Rausid, Kloorenid, Ojad. Neid tuleb ka ju kogu aeg juurde, nüüdseks on Kalmetid, Piusid, Piigid. Kui viie aasta pärast jälle juubelijuttu ajame, siis... Oh, ära selle viie aastaga küll praegu hirmuta. Aga eks elu läheb edasi muidugi. Sündinud 11. augustil 1933. On olnud Estonia teatri balleti esitantsija, operetiartist ja hiljem etenduste juht. Tantsis ka varietees. Teinud rolle ETV lastelavastustes. Telesarjas "Õnne 13" mängib Kristjan Rosenkampff-Jägerfreundi. 2010. aastal täitis 60 tööaastat rahvusooperis Estonia. Aastast 2017 on Valgetähe V klassi teenetemärgi kavaler. Räägime siis Kristjanist ka, sellest, keda sa hästi tunnud ja kes Morna linnas elab. Kui kaua juba? Praeguseks juba 25 aastat. On ikka üks paras juurikas. Kas ta selle veerandsajaga kuidagi muutunud ka on? Ei see mees muutu. Milline ta kunagi oli, selleks ta jäänud on, vanemaks muidugi on saanud ja natuke tobedamaks ka. Mõnda meest ei õpeta elu ise ka mitte. Su vend Rein oli sinust kuus aastat vanem, aga kui ajalugu uskuda, jõudsid sina teatrilavale enne teda? Ju see tema teatrivaimustus ärkas lihtsalt hiljem. Kas omavahel kunagi kogemusi või muid õpetussõnu ka vahetasite? Absoluutselt mitte, ei Rein minule ega ka vastupidi. Tema etendusi käisin küll kõiki vaatamas, eks ta vast mõnda minu oma ka. Hilisemal ajal meil teab mis kontakte eriti polnudki, see-eest lapsepõlves olime väga lähedased. Saksa ajal käisime koos Vorbuse mõisas tööl, tema oli lambakarjus. Nii meid hakatigi hüüdma suur ja väike Vorbus. Lambakarjuse amet ka siis selge. Üldse tundud olevat nagu mingi tellitav mutrivõti, hakkad iga poldi peale. Pidin ühes operetis kaasa tegema, kostüümid juba valmis, kujundus ka, peaproov läbi mängitud, kuid siis leidsid valvsad ametnikud sealt ühe laulu, mille pärast

võeti kogu lugu repertuaarist maha. Mis vähegi istus, sellega tegelesin, ega vastu tahtmist asju ette ei tulnudki. Rein oli näiteks hea maalija, mina ei ole pintsli kättegi võtnud, aga puutööd teen küll. See, et me teineteist järjekindlalt sinatame, sellel on väike põhjus ka. Kunagi töötasime koos, ennäe, Viru varietees. Seal on mul meelde jäänud üks su lustlik lause, millega kostitasid liialt pinda käivaid kolleege. Ütlesid: mine mu nina alt minema. Kusjuures, sõna “nina” algas kahe n-iga. Heheee, ennäe, mis sul kõik meeles on. Sai niimoodi öeldud küll, aga see oli rohkem seal omade vahel. Oi aegu ammuseid... On midagi laval läbi aegade nihu ka läinud või ära keelatud? Nihu pole läinud suurt midagi, aga ära on küll keelatud. Pidin ühes operetis kaasa tegema, kostüümid juba valmis, kujundus ka, peaproov läbi mängitud, kuid siis leidsid valvsad ametnikud seal ühe laulu, mille pärast võeti kogu lugu repertuaarist maha. Oled jah sellest kunagi rääkinud. Mis laul see siis oli? “Saja-aastane uni”. Ei kõlgi väga riigivastaselt. Kuidas võtta. Tol ajal oli meil saja-aastane Lenin, kes tegelikult pidi igavesti ärkvel elama ja selle taustal ükski saja-aastane uni ei sobinud kuidagi. Kui praegustele noortele niisugust asja räägid, siis ei saa nad eriti aru. Kas pead oma esinemiste arveraamatut jätkuvalt edasi? Eks ikka, aga kirjas on seal ainult avalikud esinemised, publiku ees, telelavastusi ma nende hulka ei ole arvestanud. Aga kui arvestaks, mitu ülesastumist see küll kokku teeks? Noh, kui “Õnne 13” ja lastelood, “Hei, põialpoisid” ning “Tembu ja Vembu” ja kõik need ... peaks kusagil 15 000 ja 20 000 vahele jääma. Oled olnud laval tuhandeid kordi, laulnud ja tantsinud, aga rahva mällu end ikka jätnud hoopiski kiusliku Kristjanina Morna linnast, Õnne 13 kõrvalmajast. Kas sind see vahel nukraks ei tee? Üldse mitte. Eks mu lähedased vast mäletavad teisi rolle ka, aga et rahvas kõige rohkem Kristjanit teab, noh ... elu on selline. Kunagi rääkisid, et viiendal korrusel elamine, pealegi ilma liftita majas, andis jalgades ammu juba tunda. Siis olla sa puutööd tundva mehena trepikoja mademitele kaks pingikest meisterdanud, et tatsad mõne korruse ja puhkad siis. On neid pinke vahepeal juurde tulnud? Juurde pole tulnud, aga need kaks on ikka alles ja kuluvad asja ette. Vanasti võisin mõnikord ikka mõnest pingist möödagi minna, nüüd küll enam mitte. Sinu puhul võib meelde tuletada ka kõnekäändu rahnipoegadest, keda veri puu otsa viib. Su õde on ju Edda Pakk. Rein ja Heiti Pakk, sinu õepojad, on ju ka teatrimehed. Need jah mu

sugulased. Heiti ütleski just, et hakkab kohe-kohe üht lavastust tegema. Olete oma elukaaslase Anu Kaaluga päris kirklikud reisimehed olnud. Sinu puhul on reisirid vist harvemaks jäänud? Mis sa hädaga teed, ei pääse enam nende jalgade pärast suurt kuhugi. Anugi praegu üksi Itaalias Rossini festivalil, väga tore programm, oleks tahtnud nii väga kaasa minna, aga mu käimad ei pea niisuguseid asju enam vastu. Mis su viimane pikem trett oli? Heheeee, Värska sanatooriumi. Jättes su jonnaka Kristjani rolli korraks kõrvale, siis oled ju balletilaval tantsinud märkimisväärseid tüpaaže: Margust balletis "Tiina" ja prints Albertit "Giselle'is", isegi Kalevipoega, palju teisi ka. Millist kunagist balletirolli ise enim õnnestunuks pead? Tuleb meelde üks ammine Estonia koosolek, kus arutati, millised rollid olid teatrihooaja õnnestunud. Üks neist oli Georg Otsa mängitud Jago, teine oli minu Severjani osa balletis "Kivilill". Kui kaua Kristjan veel Mornas tegutseb? Seda ei tea keegi kindlalt ennustada, Kristjan elab Mornas, mina Tallinnas. Aga kindlalt võib ennustada, et sama kaua kui tema seal toimetab, teeb Väino Aren Tallinnas oma asju? Seda võib küll lubada.